

hvor meget det maatte koste. Jeg vil gerne benytte den Anledning, der her er givet, til ogsaa fra denne Talerstol at fastslaa, at naar Nybyggere bygger deres Hjem efter den gældende Udstykningslovgivning, saa bygger de paa eget Ansvar, og det gaar ikke an, at Staten vedkender sig det Ansvar, at hvis de skulde komme til at bygge for dyrt, saa vil Staten godtgøre det; det kunde let faa meget farlige Konsekvenser.

Hvad angaar det her foreliggende Tilfælde, er Situationen jo den, at de paagældende Husmænd sammen med deres Haandværkere paaberaaber sig, at det er Amtskommissionens Formand, der er Skyld i, at de er kommet til at bygge saa dyrt. Jeg skal derom sige, at det har altid været saaledes, at Amtskommissionens Formænd har betragtet det som en Pligt at vejlede de Husmænd, der ønskede deres Vejledning ved Bygningernes Opførelse, men de har ingen Myndighed til at foreskrive et bestemt Omfang af Bygninger eller at fastsætte et Minimum for Byggesummens Størrelse. Det er et Forhold, som i øvrigt har givet Anledning til, at Ministeriet for nylig har udsendt et Cirkulære til Amtskommissionernes Formænd, hvori man understregede dette, at de vel kunde optræde som vejledende, men at de selvfølgelig maatte paase, at Husmændene byggede paa eget Ansvar. For saa vidt som det skulde være rigtigt, at Amtskommissionens Formand havde opstillet en bestemt Fordring, havde forlangt af Husmændene, at de ikke maatte bygge under en vis Sum, saa vilde det ganske vist betyde, at Statens Repræsentant her havde optraadt paa en Maade, som ligger udenfor den Bemyndigelse, han har. Men overfor Ministeriet har denne Kommissionsformand bestemt hævdet, at denne Paastand er urigtig; hans Bestræbelser under den Vejledning, han har givet Husmændene, har hele Tiden gaaet ud paa at faa dem til at opføre Bygningerne saa billigt som muligt. Paastand staar altsaa her mod Paastand, og Ministeriet har henvist Andragerne til at faa deres Paastand bevist gennem et Sagsanlæg mod den paagældende Kommissionsformand; hvis de ved Vidneudsagn for Retten kan godtgøre, at den paagældende Kommissionsformand virkelig er optraadt paa uheldig Maade, saa vil Sagen efter mit Skøn være tjenlig til at tages op til Overvejelse.

Men hvis man paa det her foreliggende Grundlag gaar ind paa, enten gennem Tilskud eller Laan, at udbetale, hvad der er bygget for meget for af de paagældende Husmænd, saa tør jeg nok sige, at det

bliver en meget udsat Post i Fremtiden at være Formand for en Amtskommission, og saa ser jeg egentlig ikke, hvor vi kommer hen ved en saadan Undtagelsesbevilgning som den, der her er Tale om. Jeg maa derfor kræve, at det, naar Paastand staar mod Paastand, i hvert Fald godtgøres for Ministeriet, at det virkelig er rigtigt, at den paagældende Amtskommissionens Formand skulde have optraadt uden Beføjelse; dette maa, forekommer det mig, være en Betingelse for, at Sagen kan tages op til en Realitetsbehandling.

Mads Larsen: Jeg er ganske enig i de Betragtninger, som den højtærede Landbrugsminister nu fremsatte, og kunde for saa vidt godt have undladt at tage Ordet. Naar jeg alligevel gør det, er det, fordi jeg ved Velvillie fra den ærede Ordfører (Pitzner) har faaet Lov til at se det originale Andragende, der er indsendt, og fordi jeg ser, at det ikke stemmer med de Oplysninger, som er givet i den kortfattede Ekstrakt, der foreligger for Tingets Medlemmer her i Betænkningen. I denne heder det nemlig, at Andragerne har indgivet dette Andragende under Henvisning til, at Formanden for Husmandsforeningernes Udstykningsforening i Ribe Amt til Oprettelse af Statshusmandsbrug, af hvilken Forening Jorden er købt, har forlangt opført mere Bygning paa Parcellerne, end de Andragerne bevilgede Statslaan og Statstilskud viste sig at kunne give, hvilket Forlangende Andragerne troede, at de maatte bøje sig for. Men det er ikke Formanden for Udstykningsforeningen i Ribe Amt, der omtales i det originale Andragende, det er Husmandskommissionens Formand, som man paastaar har stillet et saadant Forlangende om Udgifter ved Bygningernes Opførelse. Nu havde jeg tilfældig for et Aars Tid siden en Samtale med Formanden for Udstykningsforeningen og fik derved oplyst, at der paa det Tidspunkt bestod en ret alvorlig Kontrovers mellem Udstykningsforeningen i Ribe Amt og Kommissionens Formand Niels Thuesen; og denne Uoverensstemmelse har jeg faaet forklaret paa en Maade, som jeg tror er rigtig, nemlig at ved adskillige Udstykninger i Ribe Amt var man fra Udstykningsforeningens Bestyrelses Side gaaet den Vej, at man havde sagt til de paagældende Parcellister: Det var dog rart for jer at faa et Par Tønder Land mere end det, der kan rummes indenfor Lovens Rammer. Men det er dog klart, at i det Øjeblik, de køber et Par Tdr. Land foruden den Lød, som de skal